

Hvězdárna barona Artura Krause Domu děti a mládeže Alfa Pardubice

Astronomické tradice v Pardubickém kraji

Pardubická hvězdárna v roce 2010

Po Krausově smrti bylo vybavení jeho hvězdárny rozdáno či rozprodáno, čímž se z Pardubic na dlouhou dobu vytratil i organizovaný astronomický život. Ten se začal znovu rozvíjet až po dvaceti letech v rámci

činnosti Krajského domu pionýrů a mládeže. Na jeho půdě vznikl astronomický kroužek, který v 50. letech vedl Václav Skalický (1904–1982) a v 60. a 70. letech Ing. Václav Hübner (1922–2000). Ten byl technicky i organizačně natolik zdatný, že sestavil čočkový dalekohled sloužící členům kroužku k pozorování hvězdné oblohy a přišel jako první s návrhem postavit hvězdárnu. V 80. letech se velkou měrou podíleli na výchově mladé astronomické generace manželé Hana a Jaromír Maturovi. Starší zájemci o astronomii pak mohli pokračovat v klubech pro mládež, které vedli Bohumil Ruprecht (*1944) a Václav Knoll (1964–2010). Když došlo ke stavbě nové budovy Domu dětí a mládeže (tzv. Dům dětí a mládeže Delta, Gorkého čp. 2658), měla se jeho součástí stát i observatoř. Budova byla sice v roce 1988 dokončena, hvězdárna však stále nebyla v provozu. Celou záležitost se podařilo vyřešit až díky iniciativě Bohumila Ruprechta. Hvězdárna vybavená optikou, kterou sestavil Jiří Drbohlav (*1940) ze Rtně, byla slavnostně otevřena 31. března 1992. V roce 1994 se stal vedoucím hvězdárny Václav Knoll. Od roku 2007 ji vede jeho žák Petr Komárek (*1982).

Od otevření observatoře se nadále úspěšně rozvíjí činnost zájmových astronomických kroužků, které každoročně navštěvují desítky zájemců. Byla rozšířena přednášková činnost pro veřejnost doplňovaná výstavami a programy pro děti i středoškolskou mládež. Při hvězdárně v roce 2001 vznikla také Astronomická společnost Pardubice. Hlavní zrcadlový dalekohled observatoře typu Cassegrain s průměrem zrcadla 450 mm a ohniskem 7600 mm patří mezi naše největší přístroje určené k popularizaci astronomie.

Na půdě hvězdárny vznikl v polovině 90. let unikátní projekt expedic za zatměním Slunce nazvaný SAROS, jehož první čtyři výpravy (1995 Thajsko, 1997 Venezuela, 1999 Maďarsko a 2006 Turecko) zorganizoval a vedl Václav Knoll.